

1. Brottsförebyggande rådet (Brå)

Brottsförebyggande rådet (Brå) är en myndighet som tar fram forskning och statistik om kriminalitet och brottsförebyggande arbete. Brå publicerar löpande rapporter som berör olika aspekter av hot, våld och förebyggande metoder:

- **Nationella trygghetsundersökningen (NTU):** Årligen genomförs NTU för att kartlägga utsatthet för brott, inklusive hot och våld. I dessa rapporter finns ofta uppdaterade analyser av vilka grupper som drabbas samt vilka brottsförebyggande insatser som kan vara effektiva.
- **Temarapporter:** Brå släpper då och då fördjupande studier som kan beröra specifika kontexter, exempelvis våld i ungas nära relationer, våld i offentliga miljöer, eller strategier för att minska gängrelaterat våld.

Brå samlar också goda exempel på lokalt brottsförebyggande arbete i kommuner och på regional nivå, vilket kan vara av intresse för den som vill se hur man praktiskt kan arbeta mot hot och våld.

2. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB finansierar och stödjer forskning kring samhällets krisberedskap. Hot och våld kan i vissa sammanhang definieras som en säkerhetsfråga för verksamheter eller samhället i stort:

- De driver bland annat forskningsprojekt om **säkerhet i offentliga miljöer** och hur man kan arbeta förebyggande mot terrorism, extremism samt andra hotbilder.
 - MSB tar fram vägledningar för till exempel kommuner, regioner och myndigheter för hur man kan utarbeta planer mot hotfulla situationer, inklusive våld mot anställda eller besökare.
-

3. Arbetsmiljöverket

Hot och våld i arbetslivet är ett stort forsknings- och åtgärdsområde. **Arbetsmiljöverket (AV)** publicerar regelbundet rapporter och föreskrifter om hur arbetsgivare ska förebygga och hantera hot och våld:

- De har under senare år gjort särskilda **tillsynsinsatser** i yrkesgrupper som ofta möter hotfulla situationer (exempelvis vårdpersonal, socialtjänst, kollektivtrafik).
 - Mycket av forskningen kring hot och våld i arbetslivet finansieras via **Forte** (Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd) eller **AFA Försäkring**, som också publicerar resultat och sammanfattar kunskapsläget.
-

4. Universitetsforskning och centrum för våldsstudier

Flera svenska universitet bedriver forskning om våld, hot och brottsbekämpning ur olika perspektiv:

1. **Malmö universitet:** Har forskare inom kriminologi och socialt arbete som ofta fokuserar på urbana miljöer, gängstrukturer, samt brottsförebyggande strategier. Här finns exempelvis projekt som undersöker lokalt polisarbete, samverkan med socialtjänst och civilsamhälle för att minska våld och hot.
 2. **Stockholms universitet:** Institutionen för kriminologi bedriver forskning om bland annat våld i nära relationer, ungdomsbrottslighet, samt effekter av tidiga interventioner.
 3. **Göteborgs universitet:** Även här finns kriminologisk och sociologisk forskning som tar upp metoder för att förebygga både ungdomsvåld och hot i offentliga miljöer.
 4. **Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK)** vid Uppsala universitet: Inriktat på våld i nära relationer och kunskap kring hur våld mot kvinnor kan förebyggas. Även om de huvudsakligen fokuserar på våld i nära relationer och sexualiserat våld, ger deras kunskapsöversikter ofta generell insikt kring förebyggande arbete och bemötande av våldsutsatta.
-

5. Socialstyrelsen och andra vårdrelaterade myndigheter

Socialstyrelsen publicerar vissa kunskapsstöd och riktlinjer som rör våld i nära relationer, barn som far illa och liknande områden. Att förebygga hot och våld kan t.ex. handla om att upptäcka och agera på riskfaktorer tidigt.

- **Rapporter om våld i ungas relationer:** Dessa innehåller sammanfattningar av aktuell forskning och ger förslag på hur skolor, socialtjänst och vård kan samarbeta för att minska våldsriskerna.
 - Samverkan mellan kommun, skola, vård och polis lyfts ofta fram som ett avgörande sätt att förebygga hotfulla situationer och våld.
-

6. Exempel på teman i aktuell forskning

1. **Situationsbaserad brottsprevention** ("situational crime prevention"): Hur utformning av den fysiska miljön, bättre belysning eller ökad närvaro av trygghetsvårdare/väktare kan minska risken för hot och våld.
2. **Samverkan polis – socialtjänst – skola:** Projektsamarbeten där man försöker identifiera barn och ungdomar i riskzon tidigt för att motverka upptrappat våld.

Forskningsfokus är ofta hur man bäst bygger långsiktiga nätverk och ger stöd till ungdomar.

3. **Program för våldsförebyggande i skolan:** Vissa skolor implementerar strukturerade program (t.ex. Olweusprogrammet mot mobbning) som även kan omfatta att förebygga hot och våld. Det pågår studier som utvärderar effekten av dessa program.
 4. **Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld:** Forskning kring identifiering av riskfaktorer, effektiva skyddsåtgärder och behandlingsmetoder för förövare. Universitet och forskningsinstitut samarbetar ofta med kvinnojourer, tjejjourer och ideella organisationer för att ta fram evidensbaserade metoder.
 5. **Digitala hot och trakasserier:** Med ökad användning av sociala medier finns nyare forskning om hur kränkningar och hot online kan övergå i fysiska hot eller våld i vardagen och hur detta kan förebyggas.
-

7. Var hittar man mer information?

- **Brå:s webbplats** (sammanställningar av nationella undersökningar och aktuella rapporter)
 - **MSB** (forskningsfinansiering och rapporter om hotbilder och beredskap)
 - **Arbetsmiljöverket** (rapporter om hot och våld inom olika branscher)
 - **Forte och AFA Försäkring** (finansierar forskning om arbetsmiljö, hälsa och välfärd – projekt finns listade på deras webbplatser)
 - **Universitetsbibliotek** och forskningsdatabaser (sök efter "våldsprevention", "hot i arbetslivet", "ungdomsvåld" m.m. i svenska kontexter)
-

Sammanfattning

Den aktuella forskningen om att förebygga hot och våld i Sverige är mångfacetterad och täcker in allt från lokala brottsförebyggande insatser i kommunerna till specifika program inom skola, vård och socialtjänst. Brottsförebyggande rådet (Brå) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är centrala myndigheter som både finansierar och publicerar forskning på området. Universiteten bedriver dessutom forskning som ofta är ämnesfokuserad (till exempel ungdomsvåld, våld i nära relationer eller våld på offentliga platser). En bra utgångspunkt för den som söker aktuell kunskap är att ta del av Brå:s rapporter, titta på Arbetsmiljöverkets och MSB:s publikationer samt att följa relevanta forskningsprojekt vid universitet och högskolor.